

ΤΑΣΟΣ ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ ΓΚΕΝΤΖΟΣ

Γλυκιά εκδίκηση

Στην Άννα

ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ

Τω καιρώ εκείνω, το τέλος των ελληνικών πανεπιστημιακών σπουδών οδηγούσε κατευθείαν στο χρυσό κατώφλι ενός αξιοζήλευτου και σωτήριου διορισμού. Καθηγητής, δάσκαλος, γιατρός, δικηγόρος, μηχανικός... Επαγγέλματα αποδεκτά από την κοινωνία της εποχής! Η λαϊκή φιλοσοφία της μάζας κραύγαζε... Δεν θα γινόσουν ηθοποιός ή τραγουδιστής για να πεθάνεις κάποια ημέρα ξεχασμένος και άφραγκος πάνω στην ψάθα! Όλοι οι επιθυμούντες την ασφάλεια της σιγουριάς και του βολέματος βαπτίζοντουσαν στην απέριττη κολυμπήθρα του ελληνικού δημοσίου!

Δακτυλοδεικτούμενος ο περιζήτητος γαμπρός!

Αστραφτερό το χρυσό βραχιόλι της πολύφερνης νύφης!

Εξασθενημένος και σχεδόν πεινασμένος έπαιρνες στο χέρι σου το πολύπαθο και πολυπόθητο πτυχίο,

θεωρούσες εαυτόν λαμπρό πανεπιστήμονα, οπλιζόσουν με υπομονή δυτικού ιερομάρτυρος και προσπαθούσες να αφομοιώσεις μέσα στο φιλόδοξο μυαλό σου το περισπούδαστο νέο ύφος, επιστρατεύοντας στην πρώτη γραμμή του πυρός τα όνειρα και τις ελπίδες της αθώας παιδικής ηλικίας.

Η μεταλλαγμένη σκέψη του υποκειμένου και των συν αυτώ πάντοτε εστιασμένη προς τον χαλικοστρωμένο ανηφορικό δρόμο για τα μη τουριστικά φιλέτα... Τα κατσάβραχα της ελληνικής φύσης κουνούσαν κλωνάρια δάφνης προς τον νεοδιοριζόμενο!

Λαμπρά!

Το ανέβασμα του κονσερβοποιημένου ασανσέρ στα πολυτελή ρετιρέ των αθηναϊκών πολυκατοικιών, οι αναξιοκρατικές κρίσεις και προαγωγές των στρατιωτικών στολών του αέρος, της ξηράς και της θάλασσας, κι οι ώριμες ηλικίες των δεινοπαθόντων συνανθρώπων μας δεν μπορούν σε καμμία περίπτωση να παραλληλιστούν επιτυχώς με τον σενσουαλισμό της ανηφοριάς του διορισθέντος, όστις βαδίζει ξυπόλυτος προς τα γραφικά καλντερίμια και τις μοναχικές ατραπούς της πανέμορφης ελληνικής υπαίθρου.

Η προσωπική χειραψία με την ελληνική επαρχία απαιτεί ιώβεια υπομονή, επιμονή ορθόδοξου κομμουνιστή και πατριδογνωσία συνταξιούχου δημοδιδασκάλου!

Δεξιάς χείρας έδωσαν και δεξιάς έλαβον!

Όχι και τόσο λαμπρά...

Τα μεταπτυχιακά και τα διδακτορικά διπλώματα της ημεδαπής και της αλλοδαπής ήταν σχεδόν άχρηστα για τους περισσότερους από τους απόφοιτους των λεγόμενων καθηγητικών σχολών και οι λέξεις «αναπληρωτής» και «ωρομίσθιος» έκαναν την εμφάνισή

τους στο ετήσιο λεξιλόγιο της τυχερής καθηγητικής κάστας αρκετά χρόνια αργότερα!

Η πανελλήνια «συντεχνία» άνθιζε και λουλούδιζε, βάζοντας στα βάθη της κατάμαυρης εγχώριας τσέπης της τις άσπρες τρεις κι εξήντα... Δεδηλωμένες όλες οι λευκές! Δεν ήταν λίγοι εκείνοι οι δημόσιοι λειτουργοί που για την ώρα τη δύσκολη αποταμίευαν τις περιστερές της πρωινής τους εργασίας. Στους ντορβάδες των ιδιωτικών τραπεζών το «υστέρημα»! Μεταλλικές δραχμές του λεηλατημένου ελληνικού κράτους οι μαύρες εισροές χρήματος από τις αναζωογονητικές πηγές των ιδιαιτέρων μαθημάτων, μεταλλικές δραχμές και οι τρεις και εξήκοντα!

Κλέβαμε τους Οθωμανούς κατά το παρελθόν...

Το κλέψιμο δεν γύρισε την ελεύθερη πλάτη του στους Έλληνες προύχοντες...

Η επίκαιρη τρύπα του όζοντος και αυτή της ταλαιπωρημένης τσέπης του δημόσιου λειτουργού σε καμμία περίπτωση δεν θα έπρεπε να συσχετιστούν!

Η λέξη ταλαιπωρημένος δύναται να χρησιμοποιηθεί και μεταφορικώς;

Για λαμπρότητα ούτε λόγος!

Οι ξύλινες εξώπορτες μιας εγχώριας προσφοράς εργασίας περίμεναν ορθάνοιχτες μπροστά από το κεφαλόσκαλό τους για ν' ανταμώσουν τα δικά τους χνότα με τους μνηστήρες και τις νυφάδες της γνώσης. Καλοδεχούμενοι και ανάρπαστοι από το αιιθαλές δημόσιο οι νεοφώτιστοι! Οι καλογουαλισμένες κλειδαριές του βαμμένου ξύλου έφεραν πάνω τους το κλειδί και το αντικλείδι για τον οιονδήποτε των ενδιαφερομένων. Αν το επιθυμούσες τελικά ν' ασχοληθείς με το άθλημα έμπαινες με τιμή και δόξα προς τα εσώτερα του γηπέδου κι αν πάλι απεχθανόσουν την οσμή του

επονομαζόμενου δημόσιου χώρου, έβγαινες από τη θεοποιημένη πύλη του κρατώντας το καπελάκι σου στο χέρι!

Σε ζήλευαν οι μεροκαματιάρηδες, σε μακάριζαν οι άνθρωποι της τέχνης!

Το φορούσες κάπως στραβά αυτό το ιδιαίτερο αξεσουάρ της αισθητικής σου επιλογής, έπινες έναν καφέ στα όρθια για να ξαποστάσεις από την κούραση της άλλης επιλογής και πήγαινες με σοβαρές πλέον αξιώσεις προς τις σιδερένιες καγκελόπορτες της παρθένας αγοράς των φροντιστηρίων! Εσύ έσπρωξες στο κενό με την απόφασή σου έναν ολόκληρο διορισμό! Επιλογή δεν ήταν αυτό;

Τεμενάδες περίμενες να σου κάνουν οι άρχοντες του ιδιωτικού τομέα για να σε κρατήσουν πλάι τους. Την είχες ανάγκη αυτήν την έκφραση της δουλικότητας! Τόσα χρόνια τρίφτηκε η ουρίτσα σου στα πανεπιστημιακά έδρανα! Οι μουστερήδες έτσι κι αλλιώς δεν ήταν και πάρα πολλοί τω καιρώ εκείνω!

Η Ολυμπία Βλαχάβα του Δημητρίου και της Κατινούλας τελείωσε παρθένα και με άριστα τη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και παρά τις συνεχείς και ασφυκτικές πιέσεις, που υπέστη κατά καιρούς από τους εξαιρετους πανεπιστημιακούς της διδασκάλους, δεν ενέδωσε τελικά για την παραμονή της στον κλειστό χώρο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Αποφάσισε να παρατήρει στο συρτάρι της λησμονιάς τα πανεπιστημιακά μεγαλεία και το φιλόδοξον της έρευνας και να μεταθέσει για μια άλλη ζωή τα όνειρα που έπονται αυτών.

Θα τη βοηθούσε μεσοπρόθεσμα το άριστα και η παρθενία; Οι περισσότερες από τις συμφοιτήτριές της μ' ένα σκέτο «καλώς» το ξεπέταξαν το πτυχίο

τους... Για το άλλο ούτε λόγος! Με το που πάτησαν το πόδι τους πάνω στο αθηναϊκό έδαφος το ξεφορτώθηκαν από πάνω τους... Κι όμως συνέχιζαν να το παίζουν παρθένες απέναντι στους άνδρες! Δεν μπορώ, δεν θέλω, φοβάμαι, ίσως κάποια άλλη στιγμή, είναι νωρίς ακόμη, να γνωριστούμε κάπως καλύτερα... Ούτε οι φοιτήτριες των σχολών της υποκριτικής τέχνης δεν είχαν τέτοια άνεση στο σερβίρισμα του ψεύδους και της υποκρισίας!

Παιδιόθεν το λαχταρούσε η διψασμένη της ψυχή να διοριστεί στο πασίγνωστο χωνευτήριο της μέσης δημόσιας εκπαίδευσης. Ονειρευόταν συχνά για τον αυριανό εαυτό της... Να κάνει το πρωί μάθημα στο σχολείο και να διορθώνει το απόγευμα στο σπίτι τις εκθέσεις των μαθητών της! Με το κόκκινο στυλό της μάνας της και με τη θέα των πυρωμένων κούτσουρων του τζακιού της θα προχωρούσε η όλη διαδικασία της διόρθωσης!

Δεν θα είχε κάποτε κι αυτή, όπως όλες οι άλλες γυναίκες, τη δική της σπιτική φωλιά; Δεν θα έκρυβε μέσα στην τσέπη του παντελονιού της το δικό της στυλό; Τα όνειρα είναι για τους ανθρώπους! Φορούσαν τότε παντελόνια οι γυναίκες; Με τα φαιά χρώματα και τις επιλογές των δικών της θα σκιαγραφούσε την πορεία της ζωής της;

Και να τώρα που βρισκόταν προ των πυλών του παλαιού οράματος!

Δεν κοίταξε μπροστά...

Να ήταν άραγε συνειδητός συμβιβασμός αυτή η «υποχώρηση» της καθηγήτριας ή μια ακόμη αναγκαστική επιλογή, η οποία έφαχνε εναγωνίως στα τυφλά για την εύρεση του δημιουργικού φωτός; Εν μέσω του χλωμού επαρχιακού μισοσκόταδου και εν μέσω της

πρώτης δημιουργικής ανθοφορίας της νιότης της, οι αλλοιωμένες από τους προσωπικούς συμβιβασμούς πατημασιές των γονιών της δεν ήταν και τόσο δυσδιάκριτες!

Επιλογή πάντως δεν ήταν!

Ο πατέρας και η μάνα της σπουδαγμένης κόρης δήλωναν με καμάρι εκπαιδευτικοί, δηλαδή δημοδιδάσκαλοι. Είναι τοις πάσι γνωστό πως αυτοί, οι οποίοι αυτοσυστήνονται με άνεση και τουπέ ως εκπαιδευτικοί, είναι μονάχα οι δάσκαλοι! Από τον καθηγητή δεν χρησιμοποιείται ούτε για αστείο ο παραπλανητικός όρος! Δεν την έβαλε ουδέποτε στο στόμα του τη συγκεκριμένη λεκτική καραμέλα! Αυτή η τόσο απεχθής εξομίωση δεν του κάθεται του ανθρώπου καλά στο στομάχι...

Δεν του αρμόζει η άδικη ταύτιση, βρε αδελφέ! Έχει την απαίτηση να διαφοροποιείται εμφανώς η διεικτική Οδύσεια και η διεικτής Ιλιάδα των δικών του τετραετών σπουδών, από την ελλιπή διεικτή φοίτηση του κατά τα άλλα συμπαθούς διδασκάλου του Δοξάτου. Δεν είναι διόλου προσωπικό το όλο θέμα! Η σύγκριση καλημέρισε και πάλι τα τέκνα της! Το συμπλήρωμα αγανάκτησε... Και με την άκρως αντιπαθητική και αυταρχική διδασκάλισσα της Χωριστής καθόλου δεν του αρέσει να τον συσχετίζουν!

Τί να πει κανείς στην ομήγυρη περί τοιαύτης κομπλεξικής ορέξεως!

Κάθε επαγγελματική οικογένεια έχει τα δικά της χρόνια και δυσεπίλυτα προβλήματα. Τα ενδοοικογενειακά παίρνουν και δίνουν... Κι οι ηθοποιοί δεν τα βρίσκουν πολλές φορές με την απολυτότητα των σκηνοθετών! Κι οι τραγουδιστές κοντράρονται κατά πρόσωπο με τους καταξιωμένους συνθέτες! Και το

γαϊτανάκι συνεχίζει ακάθεκτο την προδιαγεγραμμένη πορεία του...

Πατήρ πάντων ο πόλεμος....

Οι εκπαιδευτικοί γονείς της ήταν εκείνοι που τη γαλούχησαν την Ολυμπίτσα με τα καλά του σταθερού μισθού, με την αξεπέραστη και διαχρονική θεωρία του «μήνας μπαίνει, μήνας βγαίνει» και με το μη ευκόλως προσπελάσιμο όνειρο των άφθονων διακοπών και των κινήτων και ακίνητων αργιών.

Παρ' όλα αυτά, δεν ήθελαν η κόρη τους να απολαμβάνει τις καλοκαιρινές διακοπές μιας καθηγήτριας! Δεν θα το άντεχαν να διαφοροποιηθεί στο ελάχιστο από τις δικές τους επιλογές, να γίνει δηλαδή μια φιλόλογος και να σκοτώνεται καθημερινά στο διάβασμα και στα διορθώματα!

Το κόκκινο στυλό θα τελείωνε γρήγορα!

Η Κατινούλα ξεκίνησε την πολυετή καριέρα της στο δημοτικό της Χωριστής και ο άνδρας της άρχισε το καθημερινό κουπί στο δημοτικό σχολείο του Δοξάτου. Ερέτης της ξηράς ο Δημητρός... Συνυπηρέτησαν για χρόνια και ζαμάνια οι γεννήτορες της φιλόλογου στον ακριτικό και ορεινό νομό της Δράμας. Την όργωσαν, την έσπειραν και τη θέρισαν την άγονη περιοχή...

Φύτεψαν τα όνειρά τους, αλλά εκείνα δεν καρποφόρησαν!

Μήπως όφειλαν να σπείρουν;

Εκεί γεννήθηκε το ένα και μοναδικό παιδί τους!

Εκεί μάζεψαν τα χρήματα για ν' αγοράσουν το σπίτι τους στο Νέο Ηράκλειο της Αττικής!

Εκεί, ύστερα από πολλές αποτυχημένες προσπάθειες, έδωσαν και το τελειωτικό χτύπημα στην προσωπική τους σχέση.

Τα όνειρα δεν άνοιξαν τα μπουμπούκια τους!

Το αποτέλεσμα αναμενόμενο κι ευκολοδιάκριτο για ένα μάτι που δήλωνε καλά εξασκημένο στην παρατήρηση. Δύο κατ' ουσίαν ξένοι μέσα σ' ένα νοικιασμένο ερείπιο παιδευόντουσαν από τη σκληρότητα της ίδιας της ζωής και τριβόντουσαν ασταμάτητα με τα αλλοιωμένα και ξεθωριασμένα κομμάτια του παζλ μιας άκρωρ ρουτινιάρικης καθημερινότητας!

Το μισό μερίδιο από το παζλ της οικείας ασυνηνοησίας έδειχνε στον προσωπικό καθρέπτη της ψυχής του ενός ένα ονειρεμένο παραδοσιακό αγροτόσπιτο με φορτωμένους τους ολάνθιστους κήπους του... Ένα χωράφι θ' αγόραζαν όλο κι όλο και το όνειρο θα μπορούσε να γίνει πραγματικότητα! Και τ' άλλο καθρέφτισμα, αυτό της γυναικείας ψυχής, είχε βαρεθεί να σκουπίζει τα κίτρινα φύλλα από τις αυλές και να ποτίζει τα λουλούδια... Αρκετή φροντίδα τους είχε δώσει! Στόχευε τώρα τα άκαμπτα βέλη της ευχαρίστησης πάνω σ' ένα τυπικό διαμέρισμα μιας αθηναϊκής πολυκατοικίας...

Ούτε μια γλάστρα δεν θα φιλοξενούσαν τα μπαλκόνια του!

Υπάρχει και μη τυπικό διαμέρισμα;

Όταν από παιδί ζεις μέσα στους τύπους και στις συμβάσεις, ακόμη και το διαμέρισμα των ονείρων σου «τυπικό» θα το χαρακτηρίσεις, ώστε να μπορέσεις να το αποδεχθείς και να το εντάξεις ανάλαφρα στις επιθυμίες σου!

Δύο ξένες μεταξύ τους ψυχές, δυο ταλαίπωρες ομόκλινες ζωές, δύο διαμετρικά αντίθετοι κόσμοι, οι οποίοι προσπαθούσαν με τις καθημερινές στερήσεις και τους συνεχείς αυτοπεριορισμούς να χτίσουν από κοινού ένα φιλόδοξο μελλοντικό αύριο. Το αύριο του ανεπιτυχούς συγκερασμού θα στέγαζε κάτω από το

άνοιγμα των πληγωμένων φτερούγων του, τους συμβιβασμούς και τις υποχωρήσεις μιας ολόκληρης ζωής.

Απλώς συγκατοικούσαν οι γεννήτορες!

Το μέλλον ξεστράτισε από το διάβα τους!

Το όνειρο του συμβιβασμού έλαβε επιτέλους ντουβάρια και παράθυρα, η γυναίκα κατέλωσε τον άνδρα για μια ακόμη φορά κι ο τσαλακωμένος στόχος της μεταξύ τους προσέγγισης εξέλειψε διά παντός! Το παζλ έγινε δύο κομμάτια... Βγήκαν από τον κοινό δρόμο χωρίς να το πολυκαταλάβουν οι προπάτορες, μη ξέροντας προς τα πού να σύρουν τα αποτελέσματα της εξουθενωτικής τους υποχώρησης.

Οι ρητορικές ερωτήσεις μονολογούσαν νευρικά!

Δεξιά, αριστερά, βόρεια, νότια...

Νομοτελειακά, μετά τη συμβιβαστική επίλυση των παλαιών προβλημάτων ακολουθούν οι γέννες των νέων...

Καλά γεννητούρια!

Ο επικριτικός λόγος περί της μητρός δεν κρατιέται...

Το ομολογουμένως περίεργο βλέμμα και η ασταθής οπτική γωνία του αφηγητή προσπαθούν να γίνουν κοινονοί σκέψης και ιδεών!

Άφραστη σε πάμπολλους τομείς της πρακτικής οικονομίας υπήρξε η μητέρα της Ολυμπίας. Η οικονομία της βρώσης και της πόσης, η οικονομία του εγώ ενδύομαι και του εσύ εκδύεσαι μαζί με την αξεπέραστη οικονομία του χτίζειν ήταν μερικά από τα γνωστικά πεδία των ενδιαφερόντων της διδασκάλισσας! Όλο το χωριό είχε να λέει για την τσιγκουνιά αυτής της αυτοδημιούργητης πανούργας γυναίκας...

Όταν την έβλεπαν από την κεντρική πλατεία του χωριού οι άνδρες των καφενείων να περνά καμαρωτή

και στητή με τη συνοδεία της αιωνόβιας δερμάτινης της τσάντας γινόταν μέγας σαματάς. Μόλις έσκαζε μύτη από τη γωνία του δρόμου το καλογουαλισμένο παπούτσι του γάμου της, σιγοψιθύριζαν άπαντες κάτω από τα κιτρινισμένα γελαστά μουστάκια τους και πείραζαν τον έρμο τον δάσκαλο που καθόταν με τις ώρες στο τραπέζι του δημάρχου και του νωματάρχη!

Το έβλεπε και ξανάβλεπε το λουκουμάκι που είχε παραγγείλει από ώρα ο Δημητράκης... Κάτι όφειλε να παραγγείλει για να καπαρώσει την καρέκλα του στο καφενείο! Το ζαχάρωνε, μύριζε το άρωμα του τριαντάφυλλου, παρατηρούσε με προσοχή το κόκκινο του χρώματος του, αλλά τελικά κρατιόταν και δεν το έβαζε στο στόμα του.

Λαμπρό το μαρτύριο!

Οξύμωρη η σκέψη και το πέρασμά της στον γραπτό λόγο!

Περίμενε ο φουκαράς ο Δημήτριος να τσουλήσει την ώρα με το κεχριμπαρένιο κομπολογάκι που κρατούσε για συντροφιά στο δεξί του χέρι. Αραιά και που τον βοηθούσε και το αριστερό... Τον έκανε να χαίρεται το κεχριμπάρι και η αγοραστική του αξία! Πόσες φορές δεν είχε μετρήσει τις πορτοκαλιές χάντρες του! Πόσες φορές δεν το είχε δείξει με περηφάνια στην τάξη του! Να είναι καλά αυτός ο ευγενικός μαθητής που του το είχε δωρίσει, όπου και να βρίσκεται!

Η συναισθηματική αξία του αντικειμένου νικούσε κατά κράτος την αγοραστική...

Όταν σουρούπωνε, τύλιγε προσεκτικά το κόκκινο λουκουμάκι στη λευκή χαρτοπετσέτα, έφερε στην άκρη του μυαλού του την ακατέργαστη χαρά της κανακάρας του, έβαζε στην τσέπη του σακακιού του την πορτοκαλένια παρηγοριά και τραβούσε με μισή

καρδιά για τα ακανόνιστα σκαλιά του ανηφορικού μονόδρομου.

Το επαναλαμβανόμενο του μαρτυρίου!

Πόσοι και πόσοι χριστιανοί δεν κοντοστάθηκαν σε τούτον τον μονόδρομο!

Η Κατινούλα δεν πρωτοτυπούσε σχεδόν ποτέ! Κάθε βράδυ εξέπεμπε στην ίδια συχνότητα το δογματικό πρόγραμμά της. Με το που τον έβλεπε τον κυρ-Μίμη άρχιζε αμέσως τη μονότονη γκρίνια μαζί με τη μη εμπνευσμένη μουρμούρα περί της σπατάλης, δίχως να προαπαιτείται βεβαίως στο ελάχιστο η χρηστική αξία της πασίγνωστης γενικής απολύτου «αφορμής δοθείσης».

Ο ανίκανος ο άνδρας της σκορπούσε τα λιγοστά χρήματα τους στα καπηλειά και στους καφέδες κι η πολυέξοδη η κόρη του ζητούσε λούσα και μεγαλεία!

Η εδώ και χρόνους παρατημένη φιλολογική διαστροφή του αφηγητή, αγανακτισμένη με τα λαϊκά ακούσματα παραλλάσσει κατά το δοκούν: «Πάλιν τον οίνον έπινες, πάλιν τον νουν απώλεσες».

– Έπινες πάλι;

– ...

– Βρομοκοπάς ολόκληρος...

– ...

– Πήγαινε πλύσου και κάθισε να φάμε!

Κι ο φουκαριάρης ο σύζυγος δεν έπινε ούτε νεράκι τρεχούμενο από τη σαραβαλιασμένη βρύση του καφε-νείου!

Μόνο αυτή η συνετή ψυχή φρόντιζε για το μέλλον τους... Μ' ένα αυγό μετρίου μεγέθους, ένα ποτήρι χλι-αρό νερό και μισή κούπα σβολιασμένο αλεύρι ετοιμάζε

νοικοκυρεμένα και όμορφα το βραδινό τους φαγητό! Το δείπνο των τριών... Η φουσκωμένη ομελέτα παρουσιαζόταν με τεράστιο καμάρι στο στρωμένο βραδινό τραπέζι, συνοδευόμενη πάντοτε από τα πασίγνωστα ραδίκια των αγρών της επαρχιακής κώμης.

Η καμουφλαρισμένη κατήφεια των δύο!

Άγρια κατάσταση η τσιγκουνιά του ενός!

Ο ανθρωποκεντρικός προβληματισμός της διδασκάλισσας δεν είχε προηγούμενο... Τα πάντα και τους πάντες σκεφτόταν αυτή η θεωρητική μεγαλοφυχία της αποστεωμένης γυναίκας!

Τα πάντα εκτός από τον θάνατο...

Αυτή, αν όλα πήγαιναν καλά, θα είχε τη σύνταξή της! Δεν θα είχε ανάγκη κανέναν... Να... θα έκαναν οι φτωχές κοπέλες για να τη γηροκομήσουν. Οι προβληματισμοί σχημάτισαν ουρά και εξαιτίας του συνωστισμού σπρώχνονταν αναμεταξύ τους! Η ανυπομονησία δυνάμωνε την ένταση!

Για πόσο καιρό ακόμη θα άντεχαν να μείνουν στο χαμόσπιτο της γεροντοκόρης της Μαργαρίτας; Την είχε βαρεθεί κι αυτήν και τις κρυανάλατες κουβέντες της! «Τί καλός άνθρωπος ο κύριος Μίμης, τί κύριος!» Έτσι της ερχόταν να της τον χαρίσει τον κύριο και να ησυχάσει το κεφάλι της από δαύτον. Αλλά που! Οι μεγαλοκοπέλες δεν ξέρουν τι θα πει άνδρας... Ούτε μια ώρα δεν θα άντεχε το αρσενικό η ιδιοτροπία τους!

Για πόσα χρόνια η κακομοίρα θα μάζευε με το μαχαιράκι τα ραδίκια από τους αγρούς;

Η επανάληψη της επανάληψης χτυπούσε αδιάκριτα τις πόρτες της καρδιάς τους...

– Ντρέπομαι να κυκλοφορήσω στο χωριό!

– Αυτό μας έλειπε τώρα! Η Ολυμπία μας μεγάλωσε και ντρέπεται! Γιατί ντρέπεσαι, κυρία μου; Μήπως θα

παίξεις στον κινηματογράφο ή στο θέατρο και θα σε δει ο κόσμος; Θα μας το πεις κι εμάς να το μάθουμε;

– Όλο το χωριό λέει πως είσαι τσιγκούνα...

– Οικονόμα είμαι! Νοικοκυρά! Ας ήταν ο πατέρας σου περισσότερο άξιος και θα ήμουν κι εγώ διαφορετική!

– Τί θα μπορούσε να κάνει;

– Να πάει σε κανένα σπίτι, να βοηθήσει κάποιο παιδί στα μαθήματα και να πάρει και το έξτρα. Πήγαινε μια βόλτα στη Δράμα να δεις τι κάνουν οι δάσκαλοι τα απογεύματά τους για το έξτρα! Το έξτρα δεν μπήκε ποτέ στο δικό μας το σπίτι...

– Παράνομο δεν είναι αυτό; Θέλεις να χάσει τη δουλειά του ο άνθρωπος!

– Αυτά θα μας φάνε... Ο νόμος και η αγαθοσύνη του!

– Γιατί δεν κάνεις εσύ κάποια μαθήματα;

– Τί άλλο θα κάνω εγώ μέσα σ' αυτό το σπίτι; Εγώ ζητάω από τα παιδιά να μου φέρουν και κανένα αυγό, εγώ ζητάω ψωμί όταν ζυμώνουν οι μανάδες τους, εγώ ζητάω τα βάζα με τα τουρσιά και τα μέλια...

– Ο μπαμπάς ντρέπεται...

– Όταν τα τρώει δεν ντρέπεται; Χοντρές τις κόβει τις φετάρες από το ψωμί... Κάθε πρωί τρώει και το φρέσκο του το αυγουλάκι!

– Ρώτα τον καημένο, ν' ακούσεις τι του σούρνουν οι άνδρες στο καφενείο. Μην κοιτάς που δεν μας τα λέει για να μη μας στεναχωρήσει...

– Σιγά και να μην ακούσω τους χωριάτες κι αρχίσω να κλαίω! Περιμένω πώς και πώς να φύγουμε απ' εδώ κάποια ημέρα... Μαύρη πέτρα θα ρίξω πίσω μου!

– Λένε ότι στο χωριό μας δεν φυτρώνουν άλλο πια τα ραδίκια. «Η δασκάλα τα έχει ξεπατώσει! Ούτε ρίζα

δεν έχει μείνει!» Έτσι λένε... Αυτό εσένα δεν σε πειράζει καθόλου;

– Καθόλου! Δεν είμαι βεβαίως σε θέση να γνωρίζω, αν τέτοιες κουβέντες ενοχλούν τα ίδια τα ραδίκια!

– Μιλάω σοβαρά...

– Από την τσέπη τους ή από τις αυλές τους τα κόβω τα ραδίκια; Πηγαίνω την τάξη μου μια ωραιότατη εκδρομή στον καθαρό αέρα την ώρα της γυμναστικής και βάζω τους μαθητές μου να μαζεύουν χόρτα... Ποιό είναι το πρόβλημα τους; Μπορεί να μου πει κανείς ότι δεν είμαι καλή δασκάλα; Να κοιτάξουν τις τεμπέλες τις κόρες τους και τις λιγδιάρες τις γυναίκες τους. Μην με κάνεις να χαλάσω το στόμα μου!

– Εσύ μας λες πως δεν πρέπει να κατηγορούμε τους άλλους ανθρώπους.

– Να δούνε τις πρόστυχες τις κόρες τους και να μ' αφήσουν εμένα στην ησυχία μου. Το είπα και ησύχασα! Δεν θέλω ν' ανοίξω άλλο το στόμα μου, γιατί θα τους πάρει ο διάολος. Εγώ αν είχα τέτοια κόρη θα τη σκότωνα επί τόπου! Δεν θα πέσω στο ίδιο επίπεδο με τους χωριαταραίους!

– Ξέρουν και για το κομπινεζόν... και για τα εσώρουχα που τους σούφρωσες! Σ' ενημερώνω ότι δεν θέλω να τα ξαναφορέσω αυτά τα ρούχα!

– Γιατί;

– Κι αν το καταλάβουν ότι είναι της Αννέτας; Από το σκοινί τ' άρπαξες για να μην ξοδευτείς και μου αγοράσεις πέντε ρούχα!

– Έχεις σκοπό να ξεβρακωθείς πουθενά και σ' έπιασε ο μεγάλος πόνος μήπως και ξεμπροστιαστείς; Θα σε δει κανένας τσίτσιδη κι εγώ δεν το ξέρω; Ποιός είναι αυτός ο άνθρωπος που θα καταλάβει ότι τα εσώρουχα είναι αυτής της ανεπρόκοπτης;

– Άλλα λέω εγώ, άλλα καταλαβαίνεις εσύ...

– Θα σου βγάλω το μαλλί τρίχα-τρίχα, κακομοίρα μου, και θα σου το δώσω στο χέρι για να με θυμάσαι... Εγώ θέλω η κόρη μου να είναι τίμια! Έναν άνδρα θα γνωρίσεις και μ' αυτόν θα τελειώσεις τη ζωή σου!

– ...

– Ή μήπως νομίζεις ότι όλο το χωριό ξέρει τι βρακί φοράει η Αννέτα του Γκατζίλα; Είπαμε ότι είναι πρόστυχη, αλλά όχι και τόσο!

– Είναι σωστό αυτό που έκανες;

– Μην νοιάζεσαι καθόλου για την ανεπρόκοπη! Την καλή της την κομπινεζόν τη φορούσε τις καθημερινές στα χωράφια! Θα την έκανε κι αυτήν σαν τα μούτρα της μέσα σε μια βδομάδα! Τέτοια πράγματα οι κοπέλες τα προσέχουν και τα φορούν τις Κυριακές στην εκκλησία ή σε μια ιδιαίτερη περίπτωση τέλος πάντων...

– Τί θα λέει τώρα η Αννέτα;

– Θα της αγοράσουν άλλη κομπινεζόν! Μην νοιάζεσαι για δαύτην. Τρακόσια στρέμματα προίκα της δίνουν οι δικοί της! Εμείς να δούμε τι θα σου δώσουμε, όταν έρθει εκείνη η ώρα... Τα λουκούμια του πατέρα σου;

– ...

– Νοικοκυροσύνη είναι αυτό το πράγμα; Να σκορπούν τα χρήματά τους δεξιά κι αριστερά!

– Κι εσύ όφειλες να ξαλαφρώσεις το σχοινί από το βάρος, επειδή αυτές δεν λογαριάζουν τα χρήματά τους.

– Δεν δέχομαι καμμία κριτική ούτε από σένα, ούτε από τον πατέρα σου! Κατάλαβέ το καλά! Η ζωή μ' ανάγκασε να φέρομαι έτσι...

– Δεν την καταλαβαίνω αυτή τη ζωή!

– Κάποτε ίσως και να με καταλάβεις! Θα παντρευτείς, θα κάνεις παιδιά, θα δουλεύεις...

- Όλα αυτά δεν είναι χαρά;
 - Τί να σου πω τώρα!
 - Δεν βλέπεις τη Μαργαρίτα πώς μαραζώνει!
 - Ας έκανε κι αυτή τις υποχωρήσεις τις δικές μου για να παντρευτεί! Όλες οι παντρεμένες κάναμε υποχωρήσεις...
 - Μην κρίνεις τόσο αυστηρά τους ανθρώπους!
 - Τί ξέρεις εσύ από τη ζωή! Θα δούμε και τα δικιά σου τα χαΐρια...
 - Σ' ευχαριστώ!
 - Είσαι παιδί μου και δεν θέλω να σε καταραστώ!
- Πρέπει να ξέρεις πως η κατάρα της μάνας πιάνει...

Μ' αυτήν την αυταρχική μάνα μεγάλωσε η Ολυμπία, μ' αυτήν την απόλυτη γυναίκα κατάφερε να πορευτεί στα μαθητικά και στα φοιτητικά της χρόνια. Την ανεχόταν με τα χίλια ζόρια τη μάνα κατά τη διάρκεια της ημέρας και την αγαπούσε με τον δικό της τρόπο το βράδυ, τη στιγμή που κουκουλωνόταν με τις κουβέρτες της κι άφηνε ελεύθερα τα κλειστά της μάτια μέσα στο απόλυτο σκοτάδι.

Απόλυτη και σχεδόν παραπλανητική η συχνή εναλλαγή των συναισθημάτων για τις ανθρώπινες ψυχές!

Το όνειρο της μάνας για την κόρη σχεδόν πραγματοποιήθηκε! Το όνειρο της κόρης προσπαθούσε να συναντήσει τον δικό του προσανατολισμό, κρατώντας τις αναγκαίες αποστάσεις από την τρομοκρατία της μάνας!

Με το που έπιασε στα χέρια της τον πρώτο μισθό η Ολυμπίτσα, τον έκανε φύλλο και φτερό. Τα ξεσήκωσε τα μαγαζιά... Τί κι αν της γκρίνιαζε μέσω επιστολών και τηλεφωνημάτων η Κατινούλα! Η καταπίεση και η στέρηση του χθες προσπαθούσαν να βρουν ορατή και προσπελάσιμη διέξοδο προς το φως!

Το φως μπορεί και να τυφλώσει...

Το φως είναι σε θέση από μόνο του να δημιουργήσει τις τύψεις και τα παραπλανητικά δεδομένα!

Έγινε φιλόλογος τελικά η Ολυμπία μας. Σ' αυτό το σημείο δεν της πέρασε της μάνας της! Η κόρη έκανε την πρώτη φανερή επανάσταση της ζωής της! Υπάρχουν και κρυφές επαναστάσεις; Γι' αυτούς –κι ο Δημητράκης συμφωνούσε μ' αυτό– μια δασκαλίτσα ήταν ότι έπρεπε για μια γυναίκα, η οποία μεθαύριο θ' αναλάμβανε τη λάτρα ενός σπιτιού και την ανατροφή των παιδιών της.

Ανατροφή κι όλα τα συμπαρομαρτούντα...

Τα καλούπια της σκέψης των γονέων της δεχόντουσαν μόνο ένα υλικό!

Θα της έπαιρνε χρόνια το ξερίζωμα του ομφάλιου λώρου!

Αυτή, αν ποτέ την αξίωνε ο Θεός κι έκανε κόρη, θα της φερόταν διαφορετικά!

Ο διορισμός της φιλόλογου βρήκε τις ολοκαίνουργιες κομπινεζόν σε μια πανέμορφη βαλίτσα κι η χαρά τον ακολούθησε κατά πόδας το πρώτο διάστημα μαζί με το κόκκινο στυλό... Το δημόσιο αναμφισβήτητα θα της εξασφάλιζε στο ακέραιο το μόνιμο και το σίγουρο της επιβίωσης. Δεν θα γινόταν ποτέ πλούσια η Ολυμπίτσα, αλλά θα μπορούσε να συντηρήσει μια χαρά τον εαυτό της κι αργότερα να συνεισφέρει κι αυτή στον οικογενειακό κορβανά! Δεν της είχαν πάρει τα μυαλά οι υψηλές βλέψεις της γνωστής γυναικείας αυταρέσκειας! Δεν ήταν καμμιά μεγαλοπιασμένη... Έναν ευγενικό άνθρωπο της τάξης τους ήθελε να ανταμώσει για να μοιράσουν τα καλά και τα κακά της ζωής... Αυτό ήταν το βασιλόπουλο...

Η επανάληψη ανέκαθεν υπήρξε η μήτηρ της μαθήσεως!

Περίεργο «πράγμα» ο άνθρωπος!

Τα πάντα προγραμματίζει στη ζωή του αυτό το ευγενικό και καλοκάγαθο κορίτσι! Δεν είχε περάσει ουδέποτε από το κεφαλάκι του ότι άλλος είναι αυτός που κάνει την τελική μοιρασιά; Δεν θα μπορούσε να σκεφτεί πως θα την ωφελούσε αφάνταστα να βιώσει πάνω στη φθαρτή σάρκα της το σήμερα, ντύνοντάς το με τα φανταχτερά ρούχα του αύριο;

Πότε θα γινόταν κι αυτή γυναίκα;

Μέχρι τότε θα περίμενε η αρρωστημένη και πλανεμένη φαντασία της το όμορφο βασιλόπουλο πάνω στο άλογο;

Όσο μεγάλωνε, άρχιζε να μοιάζει επικίνδυνα με τη μάνα της. Πολλές από τις γυναίκες το παθαίνουν αυτό! Ο επιάλτης των παρελθόντων ετών, ο φόβος μήπως και μοιάσει κάποια ημέρα στην Κατινούλα, άρχισε ν' απαλύνεται με το πέρασμα του πανδαμάτορος χρόνου από δίπλα της. Τώρα πια δεν τη φόβιζε και τόσο η αλλοτινή ιδέα...

Είχε γνωριστεί προσωπικά με τον συμβιβασμό;

Κανένα πράγμα δεν θα το άφηγε να χαθεί μέσα στα σκοτεινά λαγούμια της τύχης του η οργανωμένη και περιχαρακωμένη ζωή της νεαρής κυρίας. Δεν ήθελε να πληγωθεί... Υπάρχει κανείς που να το θέλει και να μη το δηλώνει ευθαρσώς; Κουβέντες του αέρα... Επιθυμούσε να ελέγχει η ίδια τον εαυτό της και να μην εξαρτάται διόλου από τον μελλοντικό της σύντροφο! Μια χαρά τα βόλευε και μόνη της...

Η προίκα που της κληροδότησαν οι γονείς της ήταν αυτό το χρυσό νοητό βραχιόλι που θα το φορούσε για πάντα στο δεξί της χέρι... με περηφάνια και αυταρέσκεια!

Με το δεξί χέρι υπέγραψε την αποδοχή του διορισμού της, με το δεξί έδωσε τον όρκο για την ανάληψη της υπηρεσίας...

Ο κύκλος της επαγγελματικής ζωής κι ο επάλληλος κύκλος της ζωής έχουν κοινές και προδιαγεγραμμένες πορείες.

Χαρούμενος διορισμός, κοπιώδης εργασία, σύνταξη.

Ο κύκλος της κοπιώδους εργασίας στέρησε –κατ' άλλους επίτηδες και κατ' άλλους αναγκαστικά– τη μεγαλοσύνη και το μεγαλείο της ζωής από τα έρμα τα υποκείμενα, τα κατέστησε με τον καιρό ανάπηρα και προβληματικά όντα κι έκοψε μια κι έξω και χωρίς ιδιαίτερες προειδοποιήσεις τα συνδεδεικμένα με την επίγεια κριτική σκέψη της ανθρωπότητας.

Δουλεύεις απανωτές υπερωρίες για να υποχωρείς περισσότερο και για να μην σκέπτεσαι! Ακόμη και την εκδίκηση είσαι σε θέση να αναβάλλεις για να προλάβεις το μεροκάματο!

Κι η εκδίκηση σε περιμένει μέσα στο πιάτο!

Γέννηση, ζωή, θάνατος!

Ο κύκλος της ανθρώπινης ύπαρξης παύει κάποτε να υπάρχει και ίσως να περιπλανιέται παρέα με άλλους ομότεχνούς του σε μια άλλη διάσταση...

Μαία, οικογενειακός και φιλικός περίγυρος, νεκροθάφτης!

Τί σόι κύκλος είναι τούτος;

Μια γυναίκα σε φέρνει στον μάταιο τούτο κόσμο και μια άλλη εντελώς άγνωστη σ' εσένα σε τραβά με μαστοριά από την παλλόμενη μήτρα της μπαϊλντισμένης μάνας σου. Ανοίγεις κάποια στιγμή τα μάτια σου, αντιλαμβάνεσαι το διαφορετικό του πράγματος και διαισθάνεσαι γύρω σου να σε κυκλώνουν οι

αξεπέραστες μυρουδιές και οι απρόσωπες σκιές του γυναικείου φύλου.

Ο διορισμός σου στη ζωή επιτεύχθηκε!

Συγγενείς, φίλοι και γνωστοί σε στηρίζουν με μέτρο στα δύσκολα, σε υπονομεύουν τη στιγμή που κάτι ξεπερνά την απλόχερη μεγαλοψυχία τους, αδιαφορούν παντελώς για το άτομό σου!

Πορεύεσαι μόνος κι έρημος!

Κι ένας καλοντυμένος άνδρας με μαύρο κοστούμι και σκουρόχρωμη γραβάτα σε οδηγεί βίαια στα λημέρια ενός άλλου άνδρα! Δεν το θέλεις... Συνωμότησε το ανδρικό φύλο εναντίον σου! Και οι δυο τους είναι εντελώς άγνωστοι σ' εσένα! Κανείς δεν έρχεται μαζί σου! Σ' αφήνουν κατάμονο στη μοίρα σου... Ένας ακόμη εξ ανάγκης συμβιβασμός!

Ο τελευταίος;

Κλείνεις σφιχτά τα μάτια σου για να αποφύγεις τη φρικαλέα όψη τους κι έχεις περάσει ήδη χωρίς να το καταλάβεις στην άλλη όχθη του ποταμού! Ο θάνατος κι ο Χάρος πέτυχαν πανεύκολα αυτό που επιδίωξαν! Ο δρόμος αυτός δεν βγάζει ξανά στην απέναντι όχθη!

Βάδιζε άραγε στη σωστή μεριά του δρόμου;

Δεν όφειλε να βγάλει από το ντουλάπι της κρίσης τη ζυγαριά ακριβείας και ν' αρχίσει το ζύγισμα;

